

8-SINF
(102 soat, A2+: 136 soat)
(haftasiga 3 soat, A2+ 4 soat)

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi :

A2

– mavjud axborot manbalaridan foydalanib (internet, telefon, kompyuter, elektron pochta), ma’lumotlar topish.

A2+

– mavjud axborot manbalaridan foydalanib (internet, telefon, kompyuter, elektron pochta), ma’lumotlar topish va o‘zaro almashish;
– kundalik faoliyatda uchraydigan ma’lumotlarni yig‘a olish va saralash.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

A2

– shaxs sifatida o‘z-o‘zini rivojlantirish, o‘z xatti-harakatini adekvat baholash, halollik, to‘g‘rilik kabi sifatlarga ega bo‘lish.

A2+

– shaxs sifatida o‘z-o‘zini rivojlantirish, ma’naviy kamolotga intilish, o‘z xatti-harakatini adekvat baholash, o‘zini nazorat qila bilish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

A2

– o‘zining fuqarolik burch va huquqlarini bilish, unga rioya qilish;
– kasblarning mohiyatini tushunish va ongli ravishda tanlash.

A2+

– o‘zining fuqarolik burch va huquqlarini bilish, unga rioya qilish;
– kasblarning mohiyatini tushunish va ongli ravishda tanlash;
– o‘zaro munosabatlarda muomala madaniyatiga ega bo‘lish

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

A2

– badiiy va san’at asarlarini tushunish, ta’sirlana olish;
– milliy va umuminsoniy qadriyatlarni farqlay olish.

A2+

– badiiy va san’at asarlarini tushunish, ta’sirlana olish;
– milliy va umuminsoniy qadriyatlarni farqlay olish;
– ma’naviy merosni avaylab asrash

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

A2

– kundalik faoliyatda turli jadvalli ma’lumotlarni o‘qiy olish va foydalanish.

A2+

- kundalik faoliyatda turli jadvalli diagrammalarni o‘qiy olish va foydalanish;
- fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish.

1-BO‘LIM. KIRISH SUHBATI VA TAKRORLASH

(7 soat, A2+: 1 soat)

1-2-mavzular. Kirish. “So‘zdan so‘zning farqi bor...”. Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash. Adabiy nutq me‘yorlari. Nutqning ko‘rinishlari. **(2 soat)**

Takrorlash. Mustaqil so‘z turkumlari. Yordamchi so‘z turkumlari. **(2 soat)**

Undov, taqlid va modal so‘zlar. Olmoshning ma‘no turlari. Ravishning ma‘no turlari. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. **(3 soat, A2+:4 soat)**

Nazorat ishi. (1 soat)

2-BO‘LIM. IJODIY MATN. INSHO VA UNING TURLARI

(10 soat, A2+: 8 soat)

3-4-mavzular. Ma‘lumotnoma matni va ijodiy-tavsifiy matn. Insho – ijodiy ishning oliy ko‘rinishi. **(2 soat, A2+:3 soat)**

5-6-mavzular. Insho turlari. Adabiy va adabiy- ijodiy mavzulardagi insholar. **(2 soat, A2+:4 soat)**

7-8-mavzular. Erkin mavzudagi insholar. Inshoga epigraf tanlash. **(2 soat, A2+:4 soat)**

9-11-mavzular. Insho rejasi. Sodda va murakkab ko‘rinishdagi rejalar. Ilmiy insholar, ularning uslubi va lug‘aviy xususiyatlari, axborot berish qiymati. **(3 soat, A2+:5 soat)**

Mustahkamlash. Ayni bir axborotni badiiy va ilmiy uslubda berish. **(1 soat, A2+:2 soat)**

Nazorat ishi. (2 soat)

3-BO‘LIM. SINTAKSIS, OHANG VA TINISH BELGILARI

(9 soat, A2+: 4 soat)

12-13-mavzular. Sintaksis haqida umumiy tushuncha. So‘z birikmasi. Teng bog‘lanish. Tobe bog‘lanish. **(2 soat, A2+:4 soat)**

14-mavzu. So‘z birikmasi va so‘zlar qo‘shilmasi. So‘z birikmasi va qo‘shma so‘z. **(1 soat)**

Mustahkamlash. Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash. **(2 soat)**

Nazorat ishi. (1 soat)

O‘quvchilarda shakllantiriladigan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, o‘qish, so‘zlash, yozish):

A2

- tinglangan matndagi asosiy voqea-hodisalarni tushuna oladi;
- mashq va topshiriqlarning mazmunini anglagan holda to‘g‘ri va ravon o‘qiy oladi;
- fikrini so‘z va gaplarni mantiqiy bog‘lagan holda, to‘g‘ri bayon qila oladi;
- mavzu asosida 15-20 gapdan iborat ijodiy (erkin insho) matn yarata oladi, gaplarning izchilligini ta‘minlagan holda bog‘lanishli nutq hosil qila oladi, mustaqil va ijodiy fikrlay oladi, imlo, tinish belgilari qoidalariga amal qiladi.

A2+

- 21-25 gapdan iborat ijodiy (erkin insho) matn yarata oladi, gaplarning izchilligini ta‘minlagan holda bog‘lanishli nutq hosil qila oladi, mustaqil va ijodiy fikrlay oladi, imlo, tinish belgilari qoidalariga amal qiladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

- insho turlarini ajrata oladi va izohlay oladi;
- yangi so‘z, ibora va istilohlarni o‘zlashtiradi hamda sharhlay oladi.

A2+

- insho turlarini ajrata oladi va izohlay oladi;
- yangi so‘z, ibora va istilohlarni o‘zlashtiradi hamda sharhlay oladi.

15-17-mavzular. So‘z birikmasi va ibora. So‘z birikmasi va tasviriy ifoda. So‘z birikmasi va gap. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. **(3 soat, A2+:5 soat)**

Mustahkamlash. So‘z birikmasi. Teng va tobe bog‘lanish yuzasidan tahlil, matn va lug‘atlar bilan ishlash. **(1 soat)**

4-BO‘LIM. GAP (5 soat, A2+:1 soat)

18-19-mavzular. Gapning ifoda maqsadi. Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash **(2 soat)**

20-21-mavzular. Gapning tuzilishiga ko‘ra turlari: sodda va qo‘shma gaplar. Matn va lug‘atlar bilan ishlash **(2soat)**.

Mustahkamlash: gapning ifoda maqsadiga ko‘ra va tuzilishiga ko‘ra turlari yuzasidan tahlil **(1 soat, A2+:2 soat)**.

Nazorat ishi (2 soat)

5-BO‘LIM. SODDA GAP SINTAKSISI (18 soat,A2+:10 soat)

22-23-mavzular. Sodda gap. Gap bo‘laklari. Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash **(2 soat)**

24-25-mavzular. Kesim. Fe‘l-kesim va ot-kesim. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. **(2 soat,A2+: 4 soat)**

26-27-mavzular. Sodda kesim va murakkab kesim. Bog‘lamalar. **(2 soat, A2+:4 soat)**

Mustahkamlash. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. **(1 soat)**

28-mavzu. Kesimning birikma va ibora bilan ifodalanishi. **(1 soat, A2+:2 soat)**

Nazorat ishi. (2 soat)

O'quvchilarda shakllantiriladigan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, o'qish, so'zlash, yozish):

A2

tinglangan va ko'rilgan matndagi asosiy voqea-hodisalarni tushuna oladi; so'z, ibora va gaplarni ma'nosini anglagan holda to'g'ri va ravon o'qiy oladi; fikrini so'z va gaplarni mantiqiy bog'lagan holda, to'g'ri bayon qila oladi; so'zlarning o'zaro teng va tobe bog'lanishi bo'yicha yozma tahlil qiladi. 125-140 so'zdan iborat diktantni yoza oladi, imlo va tinish belgilari qoidalariga amal qiladi.

A2+

fikrini so'z va gaplarni mantiqiy bog'lagan holda, to'g'ri bayon qila oladi; so'zlarning o'zaro teng va tobe bog'lanishi bo'yicha yozma tahlil qiladi. 141-160 so'zdan iborat diktantni yoza oladi, imlo va tinish belgilari qoidalariga amal qiladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

so'z birikmasi, so'z birikmasi va so'z, so'z birikmasi va gap, so'z birikmasi va tasviriy ifoda birliklarini ifoda qurilishida o'rinli ishlata biladi, gaplarni sintaktik tahlil qiladi.

A2+

so'z birikmasi, so'z birikmasi va so'z, so'z birikmasi va gap, so'z birikmasi va tasviriy ifoda birliklarini ifoda qurilishida o'rinli ishlata biladi, gaplarni sintaktik tahlil qiladi.

29-30-mavzular. Ot kesim va ega orasida tirening ishlatilishi. Ega. (2 soat, A2+:4 soat)

31-32-mavzular. Egali va egasiz gap. Atov gap. (2 soat, A2+:4soat)

33-34-mavzular. So'z-gap. Yig'iq va yoyiq gap. (2 soat)

35-36-mavzular. Matn va lug'atlar bilan ishlash. (2 soat)

Mustahkamlash. Sodda gap va gap bo'laklari yuzasidan tahlil. (2 soat, A2+:3 soat)

6-BO'LIM. IKKINCHI DARAJALI BO'LAKLAR

(17 soat, A2+ :4 soat)

37-39-mavzular. Hol haqida umumiy ma'lumot. Mumtoz matn va lug'atlar bilan ishlash. (3 soat, A2+:4 soat)

40-42-mavzular. To'ldiruvchi. Mumtoz matn va lug'atlar bilan ishlash. Aniqlovchi. Matn va lug'atlar bilan ishlash. (3 soat, A2+:5 soat)

Nazorat ishi. (1 soat)

43-44-mavzular. Gap bo'laklari tartibi. (2 soat)

45-46-mavzular. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. (2 soat)

47-49-mavzular. Gap urg‘usi. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. (3 soat)

50-51-mavzular. To‘liq va to‘liqsiz gaplar. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. (2 soat)

Mustahkamlash. Gapning ikkinchi darajali bo‘laklari yuzasidan tahlil. (2 soat, A2+:3 soat)

Nazorat ishi. (2 soat)

O‘quvchilarda shakllantiriladigan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, o‘qish, so‘zlash, yozish):

A2

- tinglangan matndagi asosiy voqea-hodisalarni tushuna oladi;
- matnni ma’nosini anglagan holda to‘g‘ri va ravon o‘qiy oladi;
- fikrini so‘z va gaplarni mantiqiy bog‘lagan holda, to‘g‘ri bayon qila oladi;
- 125-130 so‘zdan iborat bo‘lgan diktantni yoza oladi, husnixat va imlo qoidalarga amal qila oladi.

A2+

- tinglangan matndagi asosiy voqea-hodisalarni tushuna oladi;
- matnni ma’nosini anglagan holda to‘g‘ri va ravon o‘qiy oladi;
- fikrini so‘z va gaplarni mantiqiy bog‘lagan holda, to‘g‘ri bayon qila oladi;
- 141-160 so‘zdan iborat bo‘lgan diktantni yoza oladi, husnixat va imlo qoidalarga amal qila oladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

- gap bo‘laklari, egali va egasiz gaplarni farqlaydi;
- hol, to‘ldiruvchi, aniqlovchi kabi gap bo‘laklari turlarini biladi;
- yangi so‘z, ibora va istilohlarni o‘zlashtiradi.

A2+

- gap bo‘laklari, egali va egasiz gaplarni farqlaydi;
- hol, to‘ldiruvchi, aniqlovchi kabi gap bo‘laklari turlarini biladi;
- yangi so‘z, ibora va istilohlarni o‘zlashtiradi.

7-BO‘LIM. UYUSHIQ VA AJRATILGAN BO‘LAKLI GAPLAR, GAP BO‘LAKLARI BILAN ALOQAGA KIRISHMAYDIGAN BO‘LAKLAR
(17 soat, A2+:5 soat)

52-54-mavzular. Gapning uyushiq bo‘laklari. Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash. (3 soat)

55-57-mavzular. Uyushiq bo‘lakli gaplarda umumlashtiruvchi so‘z va unda ohang hamda tinish belgilari. Matn va lug‘atlar bilan ishlash. (3 soat, A2+: 4 soat)

58-60-mavzular. Ajratilgan bo‘lakli gaplar. Ajratilgan bo‘lakli gaplarda ohang va tinish belgilari. (3 soat, A2+:4 soat)

61-62-mavzular. Kiritmalar (kirish soʻz). Undalma. (2 soat, A2+:3 soat)

63-64-mavzular. Undalmalarda tinish belgilari. Matn va lugʻatlar bilan ishlash. (2 soat, A2+:3 soat)

Mustahkamlash. Gapning uyushiq boʻlaklari, ajratilgan boʻlaklar yuzasidan tahlil. (2 soat, A2+:3 soat)

Nazorat ishi. (2 soat)

65-mavzu. Ish qogʻozlari ustida ishlash. (1 soat)

Asosiy atamalar ustida ishlash. (1 soat)

8-BOʻLIM. SODDA GAP YUZASIDAN OʻTILGANLARNI TAKRORLASH (4 soat, A2+:1 soat)

Takrorlash. Sodda gap tahlili. (2 soat, A2+:3 soat)

Yakuniy dars. Yozgi taʼtil uchun topshiriqlar. (2 soat)

Oʻquvchilarda shakllantiriladigan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, oʻqish, soʻzlash, yozish):

A2

– tinglangan matn, koʻrilgan lavhadagi asosiy voqea-hodisalarni tushuna oladi;
– matnni (barmoq vaznidagi sheʼr) maʼnosini anglagan holda toʻgʻri va ravon oʻqiy oladi;

– fikrini soʻz va gaplarni mantiqiy bogʻlagan holda toʻgʻri bayon qila oladi;
– 125-140 soʻzdan iborat boʻlgan diktantni yoza oladi, husnixat va imlo qoidalarga amal qiladi.

A2+

– tinglangan matn, koʻrilgan lavhadagi asosiy voqea-hodisalarni tushuna oladi;
– matnni (barmoq vaznidagi sheʼr) maʼnosini anglagan holda toʻgʻri va ravon oʻqiy oladi;

– fikrini soʻz va gaplarni mantiqiy bogʻlagan holda toʻgʻri bayon qila oladi;
– 141-160 soʻzdan iborat boʻlgan diktantni yoza oladi, husnixat va imlo qoidalarga amal qiladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

– gapning uyushiq, ajratilgan boʻlaklari va kiritmalarni biladi;
– yangi soʻz, ibora va istilohlarni oʻzlashtiradi, izohlay oladi, sodda gapni sintaktik tahlil qila oladi.

A2+

– gapning uyushiq, ajratilgan boʻlaklari va kiritmalarni biladi;
– yangi soʻz, ibora va istilohlarni oʻzlashtiradi, izohlay oladi, sodda gapni sintaktik tahlil qila oladi.

Nazorat ishi. (2soat)

Mavzularni oʻrganish uchun - 65 soat, A2+ 93 soat

Takrorlash uchun - 7 soat, A2+:9 soat
Mustahkamlash uchun – 13 soat, A2+:18 soat
Nazorat ishlari uchun - 15 soat
Jami: 102 soat, A2+: 136 soat

NUTQ MADANIYATI YONDOSH O‘QUV DASTURI

Nutqning grammatik me’yorlari **(12 soat)**

1-3-mavzular. Nutqning grammatik me’yorlari haqida tushuncha. Matn ustida ishlash. **(3 soat)**

4-7-mavzular. Nutqda so‘z yasovchi, shakl hosil qiluvchi va so‘z o‘zgartiruvchi qo‘shimchalardan o‘rinli foydalanish. **(4 soat)**

8-9-mavzular. Ravon va savodli nutq hosil qilishda qo‘shimchalarning o‘rni. **(2 soat)**

10-12-mavzular. So‘z birikmalarini to‘g‘ri tuzish qonuniyatlari. Gapni to‘g‘ri tuzish qoidalari. Kuchli va kuchsiz me’yorlar. **(3 soat)**

Nutqning aniqligi **(8 soat)**

1-2-mavzular. Aniqlik nutqning madaniyligini ta’minlovchi omillardan biri. **(2 soat)**

3-5-mavzular. Nutq izchilligi. Nutqiy aniqlikni (tinglovchiga aniq yetkazish) ta’minlovchi vositalar. **(3 soat)**

6-8-mavzular. Ma’nodosh so‘zlar, shakldosh so‘zlar, ko‘p ma’noli so‘zlar, atamalar, eskirgan so‘zlar. Matn ustida ishlash. **(3 soat)**

Nutqning mantiqiyli **(10 soat)**

1-3-mavzular. Nutq va mantiq. Mantiqiylikning nutq to‘g‘riligi va aniqligining asoslanishi. **(3 soat)**

4-5-mavzular. Nutqni shakllantirishda mantiqning o‘rni. **(2 soat)**

6-8-mavzular. Nutqni shakllantirishda so‘z va gaplarning mantiqiy bog‘lanishlarini hisobga olish. **(3 soat)**

9-10-mavzular. Nutqda shakl va mazmun birligi. **(2 soat)**

Takrorlash. (4 soat)